

Spis treści

Przedmowa do drugiego wydania 5

I. Pokolenie 7

Postawa wyczekująca 7
Młoda generacja 11
Groteska zmonumentalizowana 13
Malarstwo przepojone teatrem 13
Próba systematyki 15
Rówieśnicy na Zachodzie 17
Pochłonięci przez historię 19

II. Zaczęło się w Krakowie 22

Teatr okupacyjny 22
Pierwsza próba sił 23
Spór o realizm 24
Prosto z Café de Flore 25
Koloryści w ofensywie 26
Francuzi proponują 27
Wystawa grup młodych—1946 29

III. Środowisko Warszawskie 32

Drogi powrotu 32
Radykalizm programu artystycznego 33
Układ sił: koloryści-tradycjonałści 34
Nowocześni 35
Tradycje warszawskich klubów 36
Wystawa Sztuki Nowoczesnej — 1947 37
„Nie ma jednego realizmu” 38
Eksperyment wrocławski 39

IV. Pierwsza wystawa sztuki nowoczesnej. Kraków 1948—1949 41

Moment historyczny 41
Programy: maksymalistyczny i minimalistyczny 41
„Skok do wody” 43
Kompozycje przestrzenne 44

V. Realizm 45

Kraków 1948: „neobarbarzyńcy” 45
Dwaj wielcy malarze 46
Andrzej Wróblewski 48
Waldemar Cwenarski 49
Malowane reportaże: A. Kobzdej, A. Strumiłło 51
Styl monumentalny: B. Urbanowicz, W. Fangor 52
Wyjście z impasu 53

VI. Około roku 1955... 54

„Zmiana warty” 54
Pokolenie koegzystencji 55
Arsenał 56

Grupa 55 57
 1955: Łódź—Katowice—Poznań 60
 Na spotkanie surrealizmu 62
 Jerzy Nowosielski 63
 Tadeusz Brzozowski 63

VII. Dwa teatry 66

Cricot 2 66
 Teatr na Tarczyńskiej 67

VIII. Eksplozja nowoczesności. 1956-1960 68

Europejskość i swojszczyzna 68
 W sprawie periodyzacji 69
 Sztuka awangardowa zjawiskiem masowym 70
 Konfrontacja ze sztuką światową 71
 Szkoła francuska, włoska, hiszpańska i amerykańska 72
 W poszukiwaniu lirycznego pejzażu: Dominik, Artymowski, Sempoliński 74
 Dwie formuły przestrzeni: Fangor — Gierowski 76
 Dwie formuły przedmiotu: Tarasin — Ziemiński 78
 Nowa formuła światła: Tchórzewski 80
 Metafizyczny iluzjonizm: Z. Makowski 81
 Malarstwo biologiczne — malarstwo fakturowe: Lebenstein, Winnicka, Kobzdej, Tymoszewski, Kierzkowski 82
 Druga młodość polskiego koloryzmu 85
 Grupa Krakowska — Krzysztoforzy — „Plastyka” 86
 Lublin: grupa Zamek — „Struktury” 87
 Od Grupy X do Szkoły Wrocławskiej 88
 Szkoła sopocka 89
 Teresa Pągowska 90
 Tygodniki warszawskie mecenasem sztuki 90
 „Przegląd Artystyczny” 91

IX. Awangarda w defensywie. 1960-1965 93

Akademizm nowoczesności 93
 Metafory 94
 Stajuda 95
 Hasior 95
 Rekonesans 97
 Grupa Arkat 100

X. Nowa figuracja 101

Negacja i afirmacja obrazu 101
 Pop-art 102
 Konsekwencje pop-artu 103
 W stronę fin-de-siècle'u 104
 Teraz i Wprost 106
 Gdańscy neotradycjoniści 106
 Ekspresjoniści 107

XI. Poza obrazem 109

„Wyrzeczenie to jest wolnością” 109
 Od „assemblages” do „environnement”: Kantor, Borowski, Gostomski 112
 Biennale Form Przestrzennych 114

Przestrzeń i Wyraz	116
Puławy	117
„Reminiscencje”	118
Happeningi jako demonstracja wydarzeń pospolitych	119
Monumentalne widowiska parateatralne	120
Clochardzi	121
Marczyński	123
Laboratoria sztuki pojęciowej — archiwa wizualnego przekazu	123
Galeria Foksal	124
Mona Lisa — Permafo	125

XII. Ad Captandam 127

Przypisy	128
----------	-----

Indeks nazwisk	135
----------------	-----

Spis ilustracji	143
-----------------	-----